

در ایستگاه پنجم

دکتر افشین

معتقدم دانش‌آموزان
موتور پیشران نیروی
انسانی هستند و
توسعه کشور از بخش
دانش‌آموزی می‌گذرد؛
خلاقیت از کودکی
رشد می‌یابد و باید
به این بخش توجه
ویژه‌ای شود
خوشحال هستم
زمانی معاونت علمی
را تحویل می‌گیرم که
به بلوغ خود رسیده
است و اگر در دوره
بنده پیشرفتی صورت
گرفت به همین دلیل
بوده و اگر چنین نشد
قطعا بنده
مقصر هستم

درخواست شرکت‌ها مورد تأیید قرار گرفته است. چنین حمایتی علاوه بر افزایش شاخص شدت تحقیق و توسعه در کشور و کمک به توسعه و پیشرفت فناوری می‌تواند در افزایش کارآمدی و بازدهی اقتصادی شرکت‌های فعال در این حوزه بسیار اثرگذار باشد.

رونمایی از غزال‌های فناوری

در ابتدای دوره چهارم معاونت علمی و فناوری، دکتر دهقانی تأکید ویژه‌ای بر تشکیل یونیکورن‌ها در فضای زیست‌بوم فناوری و نوآوری کشور برای رشد و رونق بهتر این زیست‌بوم داشت. در راستای عملیاتی کردن این ایده متناسب با شرایط کنونی کشور، در این دوره از مفهوم جدیدی به نام غزال‌های فناوری رونمایی شد. غزال‌های فناوری، شرکت‌هایی شاخص در زیست‌بوم دانش‌بنیان هستند که به حدی از رشد و توسعه و فروش دست یافته‌اند که می‌توان آنها را به عنوان شرکت‌های برتر معرفی و الگو قرار داد.

در این راستا در ماه‌های گذشته شاهد اعطای نشان غزال فناوری به ۱۲ شرکت دانش‌بنیان فناور بودیم که با حمایت‌های ویژه‌تری قرار است نقش آفرینی پررنگ‌تری در اجرای طرح‌های کلان ملی ایفا کنند.

دوره پنجم معاونت

بال پرواز وزارتخانه‌های دولت

با شروع فعالیت دولت چهاردهم، حالا سکان هدایت مهم‌ترین نهاد و متولی زیست‌بوم دانش‌بنیان کشور در دست دکتر حسین افشین قرار گرفته است. او که تا پیش از این ریاست پژوهشکده علوم و فناوری‌های انرژی، آب و محیط زیست، دانشگاه صنعتی شریف و ریاست مرکز تحقیقات علوم کرایجینیک دانشگاه صنعتی شریف را در کارنامه خود دارد، حالا میراث‌دار نهادی است که در طول عمر قریب به دو دهه‌ای خود به خوبی توانسته اثرگذار و امیدآفرین باشد. معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور در جلسه معارفه خود با اعلام این‌که باید بخشی از تمرکز معاونت علمی حتماً به بخش دانش‌آموزی اختصاص یابد، تصریح کرد: معتقدم دانش‌آموزان، موتور پیشران نیروی انسانی هستند و توسعه کشور از بخش دانش‌آموزی می‌گذرد؛ خلاقیت از کودکی رشد می‌یابد و باید به این بخش توجه ویژه‌ای شود. معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور با اشاره به این‌که معاونت علمی چه در دوران آقای دکتر ستاری و چه دوره دکتر دهقانی هیچ‌وقت وارد منازعات سیاسی نشد، افزود: هر کسی در این موقعیت قرار می‌گیرد باید همین اصل را حفظ کند. من خوشحال هستم زمانی معاونت علمی را تحویل می‌گیرم که به بلوغ خود رسیده است و اگر در دوره بنده پیشرفتی صورت گرفت به همین دلیل بوده و اگر چنین نشد، قطعاً، بنده مقصر هستم.

دکتر افشین با بیان این‌که سیاست وی این است که معاونت علمی حتی‌الامکان در هیچ جا تصدیگری نکند و این مجموعه صرفاً کارمند زیست‌بوم نوآوری کشور خواهد بود، خاطرنشان کرد: در جلسه‌ای که در خدمت رئیس‌جمهور بودم به بنده تأکید کردند که نگاه فراتری به معاونت علمی داشته و معاونت را بال پرواز وزارتخانه‌های دولت، اتاق فکر دولت و پیگیر فناوری می‌دانند که امیدوارم معاونت علمی نیز با قدرت در این مسیر حرکت کند. امید است که این مسیر در حال رشد و شکوفایی در دوره پنجم با برنامه‌ها و تفکرات جدید شتاب بیشتری به سوی ثمردهی، ملموس شدن هرچه بیشتر محصولات دانش‌بنیان در رفع نیازهای جامعه و ارتقای سهم اقتصاد دانش‌بنیان در تولید ناخالص داخلی باشد.

در این مسیر شاید از مهم‌ترین اقدامات دکتر دهقانی فیروزی‌آبادی بتوان به همسو و همراه کردن سایر دستگاه‌ها، وزارتخانه‌ها و نهادهای دولتی برای استفاده از ظرفیت دانش‌بنیان کشور اشاره کرد. در این دوره بیش از هر زمان دیگری شاهد افزایش قراردادهای دولتی با تسهیلگری معاونت علمی با شرکت‌های دانش‌بنیان و اجرای طرح‌های کلان ملی از سوی دانش‌بنیان‌ها بودیم؛ به طوری که در این دوره از دستاوردهای ۵۰ طرح کلان ملی اولویت‌دار رونمایی شد و سهم شرکت‌های دانش‌بنیان از قراردادهای راهبردی حوزه صنعت نفت چهار برابر افزایش یافت.

قانون جهش تولید دانش‌بنیان در مرحله اجرا

از دیگر اقدامات مهم در دوره چهارم معاونت علمی، عملیاتی و اجرایی شدن قانون جهش تولید دانش‌بنیان بود. در این دوره با تشکیل شورای راهبری قانون جهش تولید دانش‌بنیان با حضور مدیران و مسئولان مربوطه در سایر وزارتخانه‌ها، ۱۴۰۰ آیین‌نامه تکلیفی ذیل مفاد قانون جهش تولید دانش‌بنیان و ۱۰ دستورالعمل اجرایی مرتبط تدوین و در هیأت دولت به تصویب رسید.

از مهم‌ترین دستاوردهای اجرایی‌سازی این قانون موضوع ماده ۱۱ است که مرتبط با حمایت‌های جدید مالیاتی به شکل اعتبار مالیاتی است که در قبال هزینه‌کرد تحقیق و توسعه و سرمایه‌گذاری در شرکت‌های دانش‌بنیان به واحدهای تولیدی و فناور تعلق می‌گیرد. تاکنون بیش از چهار همت اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه براساس

شخص رئیس‌جمهور در نهایت در دولت سیزدهم به تصویب مجلس و تأیید شورای نگهبان رسید. تصویب این قانون ظرفیت‌های جدیدی را برای حمایت از زیست‌بوم نوآوری و فناوری کشور فراهم کرد تا زمینه رشد اقتصاد دانش‌بنیان کشور فراهم شود.

دوره چهارم؛ تمرکز بر توسعه اقتصاد دانش‌بنیان

در دوره چهارم معاونت علمی و فناوری، با توجه به این‌که زیست‌بوم نوآوری و فناوری کشور به بلوغ نسبی رسیده بود، تمرکز اصلی دکتر دهقانی و فیروزی‌آبادی بر افزایش بازدهی اقتصادی این زیست‌بوم و تحقق آنچه اقتصاد دانش‌بنیان تعبیر می‌شود، بود. در سال‌های اخیر رهبر معظم انقلاب بارها در بیاناتشان بر افزایش سهم اقتصاد دانش‌بنیان در تولید ناخالص داخلی تأکید داشتند و حتی در نام‌گذاری سال‌ها نیز به طور مؤکد بر رشد این مفهوم در کشور اشاره کرده‌اند. به همین خاطر نحوه سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌های معاونت علمی و فناوری در دوره چهارم بیش از ادوار گذشته بر رشد اقتصاد دانش‌بنیان متمرکز شد؛ تا جایی که عنوان این نهاد به «معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان» نیز تغییر کرد. همچنین با تغییر نظام ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان، علاوه بر سطح فناوری که به عنوان تنها شاخص ارزیابی در گذشته مورد توجه قرار می‌گرفت، سایر شاخص‌های رشد از جمله میزان فروش در دسته‌بندی شرکت‌ها لحاظ شد و شرکت‌ها به جای تولیدی و نوپا به سه دسته نوپا، فناور و نوآور تقسیم‌بندی شدند.

